

Anno juni 2005. Boomstronken en verroeste schepen liggen in de sterk verwaarloosde haven van Buchanan, ooit het privé-terrein van Kouwenhovens kapbedrijf OTC tussen 1999 en 2003.

De van oorlogsmisdaden beschuldigde Guus Kouwenhoven in het restaurant van Hotel Africa in 1999 op het hoogtepunt van zijn macht.

WIE DURFT NOG TE GETUIGEN TEGEN KOUWENHOVEN?

De Nederlander Guus Kouwenhoven (63) wordt van oorlogsmisdaden verdacht, en nu worden getuigen in Liberia bedreigd. Ook wordt hen geld geboden om verklaringen tegen de Nederlander in te trekken. Verslaggever Arnold Karksens ging op onderzoek uit in Liberia. DOOR ARNOLD KARSENS

De Liberiaan trilt. "I am hunted. Ik word opgejaagd," zegt hij zacht. Het gesprek vindt plaats in een auto, onhoorbaar voor anderen. "Een vriend van mij is ontvoerd en gemarteld. Ze hielden hem drie dagen vast en sloegen hem met stokken. Hij is nu het binnenland in gevlucht. Als ze mij pakken, zal ik verdwijnen. Dat weet ik zeker."

Het Liberiaanse oerwoud tijdens de regentijd is een plek waar niemand wil vertoeven. Toch is het onbegaanbare bos de schuilplaats van getuigen tegen de Nederlander Guus Kouwenhoven. De 63-jarige zakenman werd op 18 maart in Rotterdam gearresteerd op verdenking van betrokkenheid bij wapenleveranties en oorlogsmisdaden in Liberia. Een vergriep waar maximaal levenslange gevangenisstraf op staat en waarvoor 'Mr. Gus' in 2001 als eerste Nederlander door de VN-Veiligheidsraad een reisverbod kreeg opgelegd. Een Nederlands onderzoeksteam van de Nationale Recherche heeft twintig tot dertig belastende verklaringen tegen Kouwenhoven verzameld. Liberiaanse connecties van de in Rotterdam opgegroeide entrepreneur hebben daar lucht van gekregen. Het lijkt erop dat zij getuigen voor de eerste pro-formarechtszaak op vrijdag 1 juli onder druk zetten om hun verklaringen in te trekken. De man in de auto smeekt: "Ik wil dat de Nederlandse regering mij bescherming biedt of ergens heen brengt waar het veilig is, misschien wel het buitenland."

Guus Kouwenhoven, een forse man met joviale gebaren, kort golvend haar, bril met getint glas en een vlotte babbel, woonde ruim twintig jaar in het West-Afrikaanse Liberia. Terwijl gewapende groepen uitgedost in bizarre jurken en pruiken elkaar schietend naar het leven stonden, richtte

De havenwachters Nathan (links) en Henry zagen de containers aan wal komen. "Die waren voor president Taylor."

Hotel Africa. Ooit het meest prestigieuze hotel in de regio is na de val van president Taylor en de vlucht van Guus Kouwenhoven in 2003 sterk verwaarloosd.

Kouwenhoven samen met de Indonesische multinational Djan Djajanti Group het houtkapbedrijf Oriental Timber Cooperation (OTC) op. Vriendjespolitiek en handig zakendoen bezorgde OTC een concessie van 1,4 miljoen hectare, ruim 40 procent van de bossen van Liberia. Een ware goudmijn. "Ik onderhield als manager de contacten met de regering," zei Kouwenhoven eerder tegen Nieuwe Revu. Maar volgens rapporten van de Verenigde Naties, de Britse mensenrechtenorganisatie Global Witness en volgens de aanklacht van het Nederlands Openbaar Ministerie vormde Kouwenhovens onderneming een onmisbare schakel bij de import van wapens. Tientallen containers kogels, granaten en geweren werden aangevoerd die hun weg vonden naar de grenzeloze moordpartijen in de regio. Na gifgasleverancier Frans van Anraat uit Den Helder is de in Den Bosch geboren Guus Kouwenhoven de tweede Nederlander die momenteel wordt verdacht van oorlogsmisdaden.

Een 250 kilometer lange asfaltweg leidt naar de havenplaats Buchanan, de vroegere basis van Kouwenhovens kapbedrijf OTC. In de haven, ooit particulier terrein van OTC, hangen verroeste schepen halfgezonken tegen de kademuur. De aanlegsteiger blijkt een lange brede pier. Twee hijskranen staan werkloos op de kade. Havenmeester William W. Clark loopt zijn kantoor uit. Hij werkt hier sinds 1996, maar weet van niks. "Ik zag geen wapens van een schip afkomen," zegt hij. "OTC had hier een multiplexfabriek en schepen brachten reserveonderdelen voor de fabriek en voor de machines in het bos." Bij de poort is bewaker Nathan iets opener. "Ik zag geen wapens maar elke keer als een schip

containers bracht, werd gezegd: 'Die zijn voor president Taylor'." Collega-bewaker Henry komt erbij staan: "De containers werden op trucks gezet en weggereden. Het waren 40 voet (ruim 12 meter) lange containers." In de stad, in een donker restaurant, ontmoeten we een jongen, die we Getuige 1 noemen. Hij werkte als militielid, een soort bewaker, zoals OTC er vele honderden in dienst had. "Ik bewaakte de villa van Mr. Gus en soms werkte ik in de haven." De getuige beweert dat in de jaren 1999, 2000 en 2001 regelmatig munitie en wapens werden uitgeladen. "Mr. Gus woonde voornamelijk in de hoofdstad. Maar als een schip met containers arriveerde, kwam hij over. Was het schip aangemeerd, dan reed hij in een vierwielaangedreven auto met kentekenplaat OTC1 naar de haven en sprak met de kapitein. Daarna werd het schip 's nachts leeggehaald." Deze Getuige 1 is het afgelopen jaar verschillende malen door Nederlandse rechercheurs verhoord. Hij verklaarde tegenover hen dat hij het wapentuig met eigen ogen had gezien en zelfs had vastgehouden. Op de vraag waarom de wapens niet direct naar de hoofdstad Monrovia werden verscheept, antwoordt de oud-militieman dat zoiets in de gaten zou lopen. Sinds 1992 gold een VN-wapenembargo voor Liberia. "De operatie was *top secret*. De hoofdstad zit vol met diplomatieke posten. Hier in Buchanan konden ze de stad en de haven door militairen helemaal afsluiten."

